

Brüssel, 10. juuni 2022
(OR. en)

10125/22

RECH 370
COMPET 490
RELEX 780
DEVGEN 120

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	10. juuni 2022
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	9524/1/22 REV 1
Teema:	Rahvusvahelise teadusuuringute ja innovatsiooni alase koostöö väärtused ja põhimõtted – Nõukogu järeldused (vastu võetud 10. juunil 2022)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused rahvusvahelise teadusuuringute ja innovatsiooni alase koostöö väärtuste ja põhimõtete kohta, mille nõukogu võttis vastu 10. juunil 2022 toimunud 3877. istungil.

**Nõukogu järeldused rahvusvahelise teadusuuringute ja innovatsiooni alase koostöö väärtuste
ja põhimõtete kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE

- oma 28. septembri 2021. aasta järeldusi „Teadusuuringute ja innovatsiooni alane üldine lähenemisviis – Euroopa strateegia rahvusvaheliseks koostööks muutuv maailmas“¹, milles määrati kindlaks liidu ühised peamised põhimõtted ja väärtused rahvusvahelises teadus- ja innovatsioonikoostöös ning kutsuti liikmesriike ja komisjoni üles osalema ühise kavandamise protsessis, et neid edasi arendada;
- nõukogu soovitus (EL) 2021/2122, mis käsitleb Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni pakti,² milles soovitatakse liikmesriikidel kohaldada liidus teadusuuringute ja innovatsiooni väärtusi ja põhimõtteid tihedas koostöös sidusrühmadega ning edendada neid oma suhtluses kolmandate riikidega, et saavutada võrdsed tingimused ja ühised raamtingimused;

¹ 12301/21.

² ELT L 431, 2.12.2021.

Sissejuhatus

1. MÄRGIB, et rahvusvahelise teadusuuringute ja innovatsiooni alase koostöö eesmärk peaks olema edendada demokraatlikke väärtusi ja koostööd rahu saavutamiseks, kestliku arengu tegevuskava 2030 kestliku arengu eesmärkide saavutamist, juurdepääsu kõige ajakohasematele teadmistele ning andekate inimeste, eriti noorte teadlaste koostööd ja nende liikumist maailmas; TULETAB MEELDE, et rahvusvaheline teadusuuringute ja innovatsiooni alane koostöö on vajalik üleilmsete probleemide lahendamiseks, see loob majanduslikke võimalusi väljakujunenud ja arenevatel turgudel ning võimaldab teadusdiplomaatia abil tugevdada liidu ülemaailmset rolli; RÕHUTAB, et rahvusvaheline teadusuuringute ja innovatsiooni alane koostöö on väga oluline teadusuuringute ja innovatsiooni mõju tugevdamiseks liidu poliitikameetmete väljatöötamisel, toetamisel ja rakendamisel ning sellel võib olla oluline roll üldeesmärkide, eelkõige keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamisel; TUNNISTAB teadusdiplomaatia olulist rolli, muu hulgas liidu kui usaldusväärse ülemaailmse partneri mõju suurendamisel teaduse, tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas;
2. TOOB ESILE teadlaste ning muude teadus- ja arendustegevuses töötavate inimeste, novaatorite, akadeemikute ja üliõpilaste soovi teha rahvusvahelist koostööd; TOONITAB, et komisjon ja liikmesriigid peaksid tagama, et nad saavad teha oma kolmandatest riikidest pärit partneritega vabalt koostööd keskkonnas, mis põhineb kõigi osalejate ühistel põhimõtetel ja väärtustel, et tagada tasakaalustatud koostöö; RÕHUTAB, et on oluline toetada kõrgharidusasutusi, teadustaristuid ja tehnoloogiataristuid ning teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioone koordineeritud Euroopa lähenemisviisi kaudu, et saavutada tasakaalustatud ja vastastikku kasulik koostöö, mis on osa liidu pehmest jõust ja suutlikkusest olla ülemaailmne standardite kehtestaja;
3. RÕHUTAB, et oluline on teadusuuringute ja innovatsiooni alane koostöö liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga assotsieerunud riikidega ning riikidega, kellel on pikaajalised suhted liiduga, ning kolmandate riikidega, kes jagavad liidu põhimõtteid ja väärtusi, et edendada neid rahvusvahelisel tasandil teadusuuringute ja innovatsiooni üldise lähenemisviisi kontekstis;

4. VÕTAB TEADMISEKS vajaduse tasakaalustada vajaduse korral rahvusvahelist teadusuuringute ja innovatsiooni alast koostööd vastastikkuse ja võrdsete võimaluste alusel, järgides põhimõtet „nii avatud kui võimalik, nii suletud kui vajalik“; VÕTAB TEADMISEKS põhimõtted ja väärtused, mis esitati 8. märtsil 2022 Marseille's toimunud ministrite konverentsil, kus käsitleti teadusuuringute, innovatsiooni ja kõrghariduse puhul järgitavat üldist lähenemisviisi, ning RÕHUTAB, et rahvusvahelist teadusuuringute ja innovatsiooni alast koostööd tuleks käsitada liidu põhimõtete ja väärtuste ning liidu strateegiliste huvide valguses, eelkõige selleks, et edendada liidu tehnoloogilist suveräänsust ja liidu strateegilist autonoomiat, säilitades samal ajal avatud majanduse;

Põhimõtted ja väärtused rahvusvahelises teadusuuringute ja innovatsiooni alases koostöös

5. TUNNISTAB, et teadusuuringute vabadus on õigus vabalt määratleda uurimisküsimused, kasutada usaldusväärseid teadusliku uurimistöö meetodeid, seada kahtluse alla traditsioonilised seisukohad ning pakkuda välja uusi ideid ja teooriaid; ning TOETAB teadlaste õigust avaldada, jagada, levitada ja avalikult edastada teadusuuringute tulemusi ja andmeid, sealhulgas koolituse ja õpetamise kaudu, ning osaleda kutse- või akadeemilistes esindusorganisatsioonides, ilma et nad satuksid ebasoodsasse olukorda süsteemis, kus nad töötavad, või tsensuuri või diskrimineerimise tõttu;
6. RÕHUTAB eetika ja usaldusväärsuse tähtsust ning KUTSUB TUNGIVALT ÜLES võtma rahvusvahelises teadus- ja akadeemilises koostöös arvesse eetilisi kaalutlusi, muu hulgas siis, kui teadustöö hõlmab inimesi ja eraelu puutumatust, loomkatseid või keskkonda, sealhulgas sõltumatute ja läbipaistvate eetilise vastastikuse hindamise protsesside kaudu; RÕHUTAB, et teadusuuringute usaldusväärsus hõlmab usaldatavuse, aususe, austuse ja vastutuse elemente, et saada läbipaistval ja korrataval viisil usaldusväärseid uurimistulemusi, võideldes pseudoteaduste ja väärinformatsiooni leviku vastu ning luues ja säilitades usalduse teaduse suhtes; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES tuginema oma rahvusvahelises teadusuuringute ja innovatsiooni alases koostöös Euroopa käitumisjuhendile teadusuuringute usaldusväärsuse kohta;

7. TOOB ESILE asjaolu, et rahvusvahelisele teadusuuringute ja innovatsiooni alasele koostööle annab peamiselt hoogu tipptasemel teadus; RÕHUTAB, et tipptasemel teadust tuleb hinnata muu hulgas ka eetika ja usaldusväarsuse põhimõtete alusel ning seda tuleks edendada teadlaste ja teadmiste vaba ja tasakaalustatuma rahvusvahelise liikumise abil;
8. KUTSUB ÜLES võitlema igasuguse diskrimineerimise vastu ning TOETAB kaasavust ja soolist võrdõiguslikkust, eriti võrdseid võimalusi karjääris ning soolise mõõtme integreerimist teadusuuringute ja innovatsiooni alasesse tegevusse;
9. ERGUTAB avatud teadust, et taotleda uurimistulemuste vastastikust konsolideerimist ja levitamist raamistike ja strateegiate kaudu, mis keskenduvad avatud ja kohesele juurdepääsule teaduspublikatsioonidele, samuti teadusandmete ning tarkvara ja lähtekoodide struktureerimisele, säilitamisele ja võimalikult ulatuslikule avatuks tegemisele või jagamisele kooskõlas FAIR-põhimõttega, mille järgi peavad teadusandmed olema leitavad, juurdepääsetavad, koostalitlusvõimelised ja taaskasutatavad; TOETAB avatud teadustaristut, kodanike avatud osalemist teadusprotsessis, suhtlemist ühiskonnaga ja avatud innovatsiooni;
10. ERGUTAB komisjoni ja liikmesriike soodustama ja edendama intellektuaal- ja tööstusomandiõiguste üldise kaitse ja jõustamise parandamist ning eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitset, et kujundada tasakaalustatud lähenemisviis sidusrühmade huvide kaitse ning teadmiste väärimise majandusliku ja ühiskondliku mõju vahel;
11. TUNNUSTAB alusuuringutest ning teadusest, tehnoloogiast ja innovatsioonist tulenevat väärtuse loomist ning mõju ühiskonnale ja majandusele, eelkõige selleks, et käsitleda ühiskondlikke probleeme toodete, teenuste, protsesside ja lahenduste ning tõenditel põhinevale poliitikakujundamisele kaasa aitavate teaduslike teadmiste kaudu; RÕHUTAB, et teadusuuringud ja innovatsioon peaksid edendama inimeste ja teiste elusolendite heaolu vastavalt kestlikule ja vastastikku lugupidavale lähenemisviisile kogu planeedi keskkonna ja ressursside, majandusliku ja ühiskondliku heaolu ning teadmussiirde suhtes;

12. ERGUTAB ühiskondlikku ja keskkonnaalast vastutust ning KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES reageerima ühiskonna vajadustele oma rahvusvahelises teadusuuringute ja innovatsiooni alases koostöös, et saavutada suurem ühiskondlik ja keskkonnaalane kasu ning edendada sidusrühmade, kohalike kogukondade ja kodanike osalemist poliitika kujundamises ja rakendamises, tugevdades teadusdialoogi ja teavitustegevust, et toetada usaldust teaduse ja innovatsiooni vastu ja neis osalemist; ERGUTAB solidaarsust ja partnerlusi eelkõige väikese ja keskmise sissetulekuga riikidega ning MÄRGIB, et rahvusvaheline teadusuuringute ja innovatsiooni alane koostöö on samuti peamine vahend, mis aitab kaasa teadmistepõhise majanduse arendamisele ja tugevdamisele nendes riikides;
13. TUNNISTAB riskijuhtimise ja turvalisuse tähtsust; SOOVITAB komisjonil ja liikmesriikidel võtta meetmeid, et võidelda välissekkumise vastu ning juhtida rahvusvahelisele teadusuuringute ja innovatsiooni alasele koostööle omaseid riske, nähes samal ajal ette piisavad ettevaatusabinõud seoses liidu julgeolekuga ning intellektuaal- ja tööstusomandiõiguste kaitsmisega ning tagades eraelu puutumatuse, isikuandmete ja taristu kaitset käsitlevad normid; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES tuginema headele tavadele, mis on välja toodud näiteks komisjoni talituste töödokumendis teadusuuringute ja innovatsiooni välissekkumise vastase võitluse kohta³, et toetada nende rakendamist, ja neid häid tavasid edasi arendama;

Peamiste rahvusvaheliste partneritega tehtava rahvusvahelise teadusuuringute ja innovatsiooni alase koostöö põhimõtete ja väärtuste üle peetava mitmepoolse dialoogi tagamine

14. KUTSUB liidu peamisi teadusuuringute ja innovatsiooni alase koostöö rahvusvahelisi partnereid ÜLES alustama nimetatud põhimõtete ja väärtuste alusel liiduga mitmepoolset dialoogi, eelkõige eesmärgiga aidata luua kindel ja ühine raamistik tasakaalustatud ja vastastikku kasuliku rahumeelse rahvusvahelise teadusuuringute ja innovatsiooni alase koostöö jaoks, looma ühise aluse põhimõtete ja väärtuste austamiseks, soodustama võrdsete tingimuste loomist, tugevdama solidaarsust madala ja keskmise sissetulekuga riikidega ning tegema koostööd, et võidelda igasuguse välissekkumise vastu teadusuuringute ja innovatsiooni puhul;

³ 5396/22.

15. KUTSUB komisjoni ÜLES valmistama seda mitmepoolset dialoogi ette liidu ja selle liikmesriikide vahelise koordineeritud lähenemisviisi alusel ning Euroopa teadusruumi foorumi teadusuuringute ja innovatsiooni alast üldist lähenemisviisi käsitleva alalise alarühma kaudu.
-